

Toelichting Algemeen

1. Inleiding

De regering vindt het belangrijk dat mensen zoveel mogelijk naar vermogen kunnen participeren in de samenleving op de voor hen best passende plek. Zij neemt drempels die daaraan in de weg staan zoveel mogelijk weg. Het is belangrijk dat mensen die zich vanuit een beschut werkplek kunnen ontwikkelen naar een baan in het kader van de banenafpraak deze stap ook zetten. Daarvoor moeten mensen de zekerheid hebben, dat als het werken in de banenafpraak, na de overstap vanuit beschut werk, niet lukt, zij kunnen terugvallen op hun eerder verkregen positief advies zonder dat het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (hierna: UWV) opnieuw onderzoek verricht. Hiertoe dient de voorgestelde aanpassing in het Besluit advisering beschut werk.

2. Aanleiding en doel

In artikel 38b van de Wet financiering sociale verzekeringen (Wfsv) is vastgelegd dat een persoon van wie het college van burgemeester en wethouders (verder: het college) heeft vastgesteld dat hij uitsluitend in een beschutte omgeving kan werken, niet gelijktijdig wordt aangemerkt als arbeidsbeperkte. Een persoon die geen arbeidsbeperkte is in de zin van artikel 38b Wfsv wordt niet in het doelgroepregister ingeschreven als bedoeld in artikel 38d Wfsv. Als een persoon al in het doelgroepregister was ingeschreven en daarna een indicatie beschut werk heeft ontvangen, wordt hij op grond van artikel 3.2, derde lid, van het Besluit SUWI uit het doelgroepregister geschreven. Een indicatie beschut werk sluit inschrijving in het doelgroepregister dus uit, en daarmee ook het werken in het kader van de banenafpraak. Beschut werk en een baan in het kader van de banenafpraak sluiten elkaar uit. Dit leidt er in de praktijk toe dat mensen die zich kunnen ontwikkelen van een beschut werkplek naar een baan in het kader van de banenafpraak, deze stap uit onzekerheid niet altijd zetten omdat de terugweg (van de banenafpraak weer terug naar beschut werk) voor hen niet veilig is. Zij weten namelijk niet of ze hun positieve advies beschut werk weer kunnen terugkrijgen omdat zij afhankelijk zijn van het onderzoek dat UWV verricht of iemand aan de criteria voor beschut werk voldoet.

Het doel van de voorgestelde aanpassing is om mensen die een stap vanuit beschut werk naar een baan in het kader van de banenafpraak hebben gezet, zoveel mogelijk zekerheid te bieden door, als dat nodig is, de terugweg naar beschut werk voor hen te vergemakkelijken. Hiertoe regelen we dat UWV voor deze groep, in de route van de banenafpraak weer terug naar beschut werk, geen onderzoek verricht naar de vraag of iemand aan de criteria voor beschut werk voldoet. UWV adviseert het college dus zonder onderzoek om vast te stellen dat iemand uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft. Hiermee krijgt de betreffende persoon die de stap van beschut werk naar een baan in het kader van de banenafpraak zet en toch terugstroomt in beschut werk altijd een positief advies van UWV. Voor personen die niet eerder een positief advies beschut werk van UWV hebben gekregen verricht het UWV wel altijd onderzoek om vast te stellen of iemand aan de criteria voor beschut werk voldoet.

In de volgende paragrafen worden de wijzigingen en de achterliggende problematiek toelicht. Allereerst worden in paragraaf 3 het knelpunt, de voorgestelde wijziging

en het informeren van de betrokkene nader toegelicht. Paragraaf 4 biedt een toelichting op de verwerking van gegevens in relatie tot de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Uitvoeringswet AVG. Daarna worden in paragraaf 5 de ontvangen adviezen behandeld. Tot slot gaan paragrafen 6 en 7 in op de regeldruk en de financiële gevolgen die voortvloeien uit de voorgestelde wijzigingen.

3. Toelichting knelpunt en voorgestelde wijziging

De regering vindt het belangrijk dat mensen met een arbeidsbeperking zoveel mogelijk mee kunnen doen op de voor hen best passende werkplek en bij een reguliere werkgever waar mogelijk. Om de kansen op regulier werk voor mensen die ondersteuning nodig hebben te vergroten, heeft het kabinet met sociale partners afgesproken om voor 1 januari 2026 125.000 extra banen te realiseren voor mensen met een arbeidsbeperking. Dat is de banenafpraak. Daarnaast is in artikel 10b van de Participatiewet de voorziening beschut werk opgenomen. Beschut werk is er voor die mensen van wie van reguliere werkgevers niet mag worden verwacht dat zij kunnen voorzien in hun behoefte aan aangepaste omstandigheden of begeleiding. Het college stelt, na advies van UWV, vast of iemand alleen kan werken in een beschermde omgeving en onder aangepaste omstandigheden. Voor veel mensen die beschut werken, is dit een passende werkplek. Soms ontwikkelen mensen zich echter zo, dat een baan in het kader van de banenafpraak beter past.

Knelpunt

In het programma *Simpel Switchen in de Participatieketen*¹ van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en het Ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) werken we met vele partners samen² aan het realiseren van zes hoofddoelen. Eén van deze hoofddoelen is het realiseren van soepele overgangen tussen vormen van betaald werk zoals tussen beschut werk en een baan in het kader van de banenafpraak.

Bij deze overgang is een belangrijk knelpunt opgehaald. Als een persoon beschut werkt en zich zo ontwikkelt dat een baan in het kader van de banenafpraak beter past, dan zet diegene die stap nu niet altijd omdat hij geen zekerheid heeft dat hij terug kan vallen op beschut werk, mocht het werken in de banenafpraak toch niet lukken.

Op grond van de artikelen 38b en 38d van de Wfsv geldt namelijk dat iemand van wie door het college is vastgesteld dat hij uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft, niet in het doelgroepregister voor de banenafpraak kan worden opgenomen. Als iemand al eerder in het doelgroepregister was opgenomen, leidt een indicatie beschut werk ertoe dat deze registratie wordt beëindigd op grond van artikel 3.2, derde lid, van het Besluit SUWI. Mensen zijn hun positieve advies beschut werk dus kwijt als zij in het doelgroepregister worden opgenomen. Als zij weer terug willen naar beschut werk, betekent dit dat ze afhankelijk zijn van het onderzoek dat UWV moet uitvoeren om vast te stellen of iemand aan de criteria voor beschut werk voldoet. Deze onzekerheid leidt ertoe dat mensen - die dat wel zouden kunnen - de stap van beschut werk naar de banenafpraak nu niet altijd zetten.

Voorgestelde wijziging

¹ [Programma Simpel Switchen in de Participatieketen | Publicatie | Rijksoverheid.nl](#)

² Werkplaats Simpel Switchen: Ministeries van SZW en VWS, Divosa, VNG, UWV, VGN, Cedris, Movisie, Iederin, Mind, Optimalistic, SAM, en de LCR

Het voorstel is om het Besluit advisering beschut werk zo te wijzigen dat UWV geen onderzoek verricht naar de persoon die eerder een positief advies beschut werk van UWV heeft gekregen, daarna is doorgestroomd naar een baan in het kader van de banenafpraak en opnieuw in beschut werk wil instromen. Doordat UWV geen onderzoek verricht, hoeft de betreffende persoon geen onzekerheid te hebben omdat zijn eerder afgegeven positieve advies beschut werk als het ware herleeft. UWV adviseert vervolgens positief aan het college waarna het college vaststelt dat iemand uitsluitend in een beschutte omgeving kan werken. Het college is in vergaande mate gebonden aan het advies van UWV en mag hier niet lichtzinnig van afwijken. Pas als het advies van UWV ondeugdelijk tot stand zou zijn gekomen, heeft het college reden om af te wijken van het advies. Dit is alleen het geval wanneer het UWV-advies duidelijk procedureel of inhoudelijk onzorgvuldig is. In dat geval – bij twijfel over de deugdelijkheid van het advies – moet het college eerst in overleg met UWV.

Daarbij wordt de voorgestelde wijziging zo ingeregeld dat het voor zowel de mensen die het betreft als de uitvoering zo makkelijk mogelijk is.

- De voorgestelde wijziging ziet wel op een aanpassing in de adviseringsrol van UWV. UWV verricht namelijk geen onderzoek meer om vast te stellen of iemand uitsluitend beschut kan werken als het een persoon betreft die eerder in een beschutte omgeving heeft gewerkt, is doorgestroomd naar een baan in het kader van de banenafpraak en weer terug wil stromen naar beschut werk. Ten aanzien van deze persoon adviseert UWV zonder onderzoek positief.
- Het voorstel ziet niet op een wijziging in de uitvoeringsprocessen *tussen* UWV en gemeenten ten aanzien van beschut werk. Het blijft zo dat UWV het college adviseert - voor de specifieke situatie waarop de voorgestelde wijziging ziet, is dat altijd positief - waarna het college vaststelt dat iemand uitsluitend in een beschutte omgeving mogelijkheden tot participatie heeft.
- Voor het college verandert haar rol niet. Zij ontvangt een positief advies van UWV, stelt vast dat iemand uitsluitend beschut kan werken en biedt vervolgens op grond van artikel 10b Participatiewet de betreffende persoon een dienstbetrekking in een beschutte omgeving aan.
- Voor de doelgroep betekent de voorgestelde wijziging dat zij minder onzekerheid ervaren. Doordat zij niet opnieuw worden onderzocht door UWV en weten dat zij tot pensioengerechtigde leeftijd opnieuw een positief advies beschut werk krijgen, als zij vanuit de banenafpraak willen terugstromen naar beschut werk. Er is gekozen voor de pensioengerechtigde leeftijd en niet bijvoorbeeld voor een termijn van 10 jaren, omdat dit essentieel is om mensen de zekerheid te geven dat ze altijd terug kunnen vallen op het eerder afgegeven positieve advies beschut werk. Zoals dat ook geldt voor mensen die niet in het doelgroepregister zijn opgenomen maar een andere stap hebben gezet.

Informeren

Het is belangrijk dat mensen weten dat als zij een stap van beschut werk naar een baan in het kader van de banenafpraak zetten, zij bij een eventuele terugkeer in beschut werk altijd weer een positief advies beschut werk van UWV krijgen. De gemeente informeert hen hierover. Het is ook belangrijk dat de gemeente door UWV wordt geïnformeerd als een persoon wil terugkeren naar beschut werk. Bij een terugkeer is het namelijk de verantwoordelijkheid van de gemeente om de betreffende persoon een beschut werkplek te bieden. Het kan zijn dat er niet meteen een beschut werkplek kan worden aangeboden. Het is belangrijk dat de betreffende persoon zich ervan bewust is dat een herleeft positief advies beschut werk van UWV

en een daaropvolgende beschikking beschut werk van het college geen garantie geven dat hij meteen op een beschut werkplek kan instromen. Net als bij alle positieve adviezen beschut werk geldt ook hier dat volgens artikel 10b, eerste, vierde en zesde lid van de Participatiewet, de gemeente, personen die een positief advies beschut werk van UWV hebben gekregen niet mag uitsluiten van een beschut werkplek zolang de gemeente het aantal beschutte werkplekken zoals neergelegd in de ministeriële regeling nog niet heeft bereikt. Het kan zijn dat UWV meer positieve adviezen beschut werk afgeeft dan een gemeente werkplekken moet realiseren zoals vastgelegd in de ministeriële regeling. In dat geval kan er niet direct een plek voor iemand beschikbaar zijn. Ook kan het soms tijd kosten om een passende werkplek voor een persoon te vinden.

4. Gegevensverwerking

Voor de gegevensverwerking heeft de voorgestelde regeling beperkte impact. Eerder uitgewisselde persoonsgegevens vormen de grondslag voor de uitvoering zoals in deze regeling voorgesteld. Met de wijziging worden geen nieuwe persoonsgegevens uitgewisseld. Wel worden de bewaartermijnen zo aangepast dat de gegevens gerelateerd aan het advies beschut werk bewaard kunnen blijven tot het overlijden of de pensioengerechtigde leeftijd van een persoon. UWV is samen met het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap bezig met het actualiseren van de selectielijsten waarin de bewaartermijnen van bepaalde gegevens worden vastgelegd. De aanpassing van de bewaartermijn van gegevens betreffende beschut werk worden hier door UWV in meegenomen.

5. Ontvangen commentaren en adviezen

PM

6. Regeldrukgevolgen

Onder regeldruk wordt hier verstaan: administratieve lasten en inhoudelijke nalevingskosten voor burgers en bedrijven. De regering verwacht dat voorliggend wijzigingsbesluit geen gevolgen heeft voor de regeldruk voor bedrijven. Daarom wordt alleen ingegaan op de verwachte regeldrukgevolgen voor burgers. De in dit besluit voorgestelde procesversimpeling zorgt naar verwachting voor een regeldrukafname voor de burgers.

In de structurele situatie in 2048 en verder zijn er volgens de ministeriële regeling 30.000 beschutte werkplekken. Op dit moment zijn er weinig cijfers bekend van mensen die van beschut werk naar een baan in het kader van de banenafpraak switchen. Een grove inschatting is dat het nu jaarlijks 150 mensen zijn. We verwachten dat dit aantal om twee redenen hoger zal worden:

1. Jaarlijks stijgt de doelstelling van het aantal beschutwerkplekken met gemiddeld 800. Van 11.900 in 2025 naar 30.000 in 2048.
2. We vergemakkelijken de stap weer terug naar beschut werk voor mensen. Het doel hiervan is dat dit ertoe leidt dat meer mensen de stap van beschut werk naar de banenafpraak zetten. Het gaat naar verwachting niet om grote aantallen, omdat beschut werk voor veel mensen een passende werkplek is.

In de structurele situatie in 2048 gaat het naar verwachting om jaarlijks 400 mensen die van een beschut werkplek naar een baan in het kader van de banenafpraak switchen. Dit staat los van de voorgestelde wijziging. Omdat we het makkelijker maken voor mensen, verwachten we daarnaast, door de voorgestelde wijziging, een toename van zo'n 250 mensen per jaar. Een inschatting is daarmee dat jaarlijks rond

de 650 mensen van beschut werk naar een baan in het kader van de banenafspraken doorstromen, uitgaande van 30.000 beschutwerkplekken in de structurele situatie. Een beperkt deel daarvan zal ook weer terugstromen in beschut werk. Een inschatting van het percentage mensen dat terugstroomt is zo'n 10%, dan gaat het over jaarlijks Ongeveer 65 mensen.

Voor deze mensen geldt dat als zij weer willen terugstromen naar beschut werk, zij geen formulieren (denk aan (medische) rapporten, verslagen van gemeenten of werkgevers) aan UWV hoeven te overleggen en ook geen (fysiek) contactmoment met UWV hebben. Zij krijgen hun eerder afgegeven positieve advies beschut werk met een administratieve handeling van UWV (zonder inhoudelijke beoordeling of de persoon aan de criteria voor beschut werk voldoet) terug. Voor de burger bespaart het een gemiddelde tijdsinvestering van 5 uur. We gaan uit van 17 euro kosten per uur die een burger besteedt aan administratieve lasten, zoals is opgenomen in de Rijksbrede methodiek voor regeldrukeffecten. Een grove inschatting laat dan zien dat de totale afname van de regeldruk jaarlijks maximaal 5525 euro is. (5 uur x 17 euro x 65 mensen).

7. Financiële gevolgen

De structurele financiële gevolgen zijn neutraal. Naar verwachting stromen er door de voorgestelde wijziging meer mensen door van beschut werk naar een baan in het kader van de banenafspraken. Dat betekent dat UWV meer mensen moet beoordelen. Aan de andere kant hoeft UWV de mensen die vanuit de banenafspraken teruggaan naar beschut werk juist niet meer opnieuw te beoordelen.

8. Monitoring en evaluatie

Er zal worden aangesloten bij de reguliere monitoring van de Participatiewet, waaronder het Dashboard Beschut werk. Met UWV wordt de komende periode verkend in hoeverre met de aanpassing van dit besluit nieuwe monitoringsinformatie gewenst is.

9. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 2027. Daarmee wordt voldaan aan het kabinetsbeleid van vaste verandermomenten voor regelgeving, zoals neergelegd in aanwijzing 4.17 van de Aanwijzingen voor de regelgeving. Dat beleid houdt in dat een algemene maatregel van bestuur in werking treedt op 1 januari of 1 juli.

Artikelsgewijs

Artikel

I

Artikel 3, vierde lid

Artikel 3, vierde lid, is aangepast zodat UWV zonder onderzoek als bedoeld in het eerste lid ten minste een van de vragen, genoemd in het eerste lid, onderdelen a en b, bevestigend beantwoordt, indien het een advies betreft ten aanzien van een persoon die eerder een positief advies beschut werk heeft gehad en daarna geregistreerd is als arbeidsbeperkte in de registratie van arbeidsbeperkten als bedoeld in artikel 38d van de Wfsv. Ten behoeve van de registratie als arbeidsbeperkte is de indicatie beschut werk van deze persoon noodzakelijkerwijs ingetrokken op basis van een negatief advies van UWV. Iemand kan op grond van artikel 38b van de Wfsv immers niet worden geregistreerd als arbeidsbeperkte, als

door het college is vastgesteld dat diegene uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft als bedoeld in artikel 10b, eerste lid, van de Participatiewet. Deze registratie als arbeidsbeperkte in het doelgroepregister is echter nodig om te kunnen werken in het kader van de banenafpraak.

UWV beantwoordde de vragen, genoemd in het eerste lid, onderdelen a en b, al zonder onderzoek bevestigend indien het een advies betreft ten aanzien van een persoon die geïndiceerd is als bedoeld in de Wet sociale werkvoorziening of een nog geldende indicatiebeschikking heeft op grond van artikel 11 van die wet en ten aanzien van wie UWV heeft geadviseerd dat hij niet in staat is tot begeleid werken als bedoeld in artikel 4, derde lid, van het Besluit uitvoering sociale werkvoorziening en begeleid werken, zoals die artikelen luiden voor de datum van inwerkingtreding van artikel II van de Invoeringswet Participatiewet. Deze situatie is nu beschreven in artikel 3, vierde lid, onderdeel a. De nieuwe situatie zoals hierboven beschreven is opgenomen in onderdeel b.

Artikel 3, vijfde lid

Het vijfde lid behoeft een technische aanpassing, naar aanleiding van het toevoegen van artikel 3, vierde lid, onderdeel b. Het vijfde lid regelde dat, in afwijking van het derde lid, onderdeel b, en het vierde lid, UWV wél onderzoek verricht als bedoeld in het eerste lid wanneer de aanvrager vermeldt dat er sprake is van nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden ten opzichte van de indicatiebeschikking, bedoeld in het derde lid, onderdeel a, en het vierde lid. Het vijfde lid is zodanig aangepast dat het enkel een uitzondering vormt op artikel 3, vierde lid, onderdeel a. Het is immers niet wenselijk dat een persoon als bedoeld in het vierde lid, onderdeel b, te maken krijgt met een onderzoek door UWV. De voorgestelde aanpassing beoogt juist te regelen dat iemand die van beschut werk overstapt naar de banenafpraak, zónder onderzoek door UWV diens positieve advies beschut werk terugkrijgt. Het aangepaste vijfde lid vormt na aanpassing daarom een uitzondering op het derde lid, onderdeel a, en het vierde lid, onderdeel a.

Artikel 3, zesde lid

Het zesde lid van artikel 3 is eveneens aangepast. Op grond van het huidige derde lid, onderdeel b, beantwoordt UWV de vragen, genoemd in het eerste lid, onderdelen a en b, zonder onderzoek beiden ontkennend indien het advies is aangevraagd door een persoon als bedoeld in artikel 10b, derde lid, van de Participatiewet, en UWV in de twaalf maanden voorafgaand aan het verzoek ten aanzien van die persoon een advies heeft gegeven als bedoeld in artikel 10b, tweede of derde lid, van de Participatiewet. Het derde lid, onderdeel b, voorkomt dat personen herhaaldelijk het UWV verzoeken om opnieuw te adviseren. Het zesde lid vormt een uitzondering op het derde lid, onderdeel b, en regelt dat UWV wél een onderzoek verricht als bedoeld in het eerste lid wanneer de aanvrager die binnen twaalf maanden een nieuwe aanvraag indient, vermeldt dat er sprake is van nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden ten opzichte van het eerdere advies van UWV, bedoeld in het derde lid, onderdeel b.

Aan het zesde lid is een tweede uitzondering op het derde lid, onderdeel b, toegevoegd. Indien het advies is aangevraagd door een persoon als bedoeld in het vierde lid, onderdeel b, beantwoordt UWV ten minste een van de vragen, genoemd in het eerste lid, onderdelen a en b, bevestigend zonder onderzoek als bedoeld in het eerste lid. Daarmee wordt geregeld dat personen die vanuit beschut werk de stap hebben gezet naar een baan in het kader van de banenafpraak en die binnen twaalf

maanden terug willen naar beschut werk, zonder onderzoek van UWV een positief advies beschut werk krijgen.

De Staatssecretaris van Sociale Zaken
en Werkgelegenheid,

J.N.J. Nobel

CONCEPT